

ŠIFRA UČENIKA

MATURSKI ISPIT

JANUAR 2020. GODINE

CRNOGORSKI – SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

U P U T S T V O

VRIJEME TRAJANJA TESTA JE 180 MINUTA

Za vrijeme testa nije dozvoljena upotreba elektronskih uređaja.

Učenik/učenica ne smije na bilo koji način otkrivati u testu svoj identitet ili se direktno obraćati ocjenjivaču.

Test **MORA** biti **ČITKO** napisan hemijskom olovkom. Učenik/učenica može da piše ćirilicom ili latinicom, pisanim ili štampanim slovima, ekavskim ili ijekavskim izgovorom, jotovanom ili nejotovanom varijantom. Ako piše štampanim slovima, **MORA** istaći veliko slovo.

Test sadrži zadatke koji se rješavaju na jedan od sljedećih načina:

- zaokruživanjem broja ispred tačnog odgovora
- pisanjem kratkog odgovora
- pisanjem dužeg odgovora
- pisanjem eseja

Uz test si dobio/dobila **list za odgovore** za zadatke višestrukog izbora.

Potrebno je da na odgovarajuće mjesto pažljivo **prepišeš** svoje odgovore.

Zadatak će se vrednovati s nula bodova:

- ako je odgovor netačan
- ako odgovor na zadatak višestrukog izbora **NIJE** prenijet na list za odgovore
- ako je zaokružen ili napisan i tačan i netačan odgovor
- ako je nečitko napisan odgovor/esej
- ako je odgovor/esej napisan grafitnom olovkom
- ako esej **NIJE** napisan na predviđenom mjestu, već samo na listovima za koncept (pisanje koncepta nije obavezno)

Ukoliko pogriješiš, prekriži i odgovori ponovo. Kad završiš, provjeri svoje odgovore.

Srećno!

* M 1 0 0 1 0 0 7 *

PRAZNA STRANA

Tekst 1

D.O.O. „MONIKA“ Fabrika farmaceutskih i hemijskih proizvoda, 81 000 Podgorica, ulica Jola Piletića, broj 292, Telefon: 020/111-111, Fax: 020/222-222, www.monotrgovine.com, mono@me, žiro-račun:1111-111-11-111

Vaš znak: SV-1

Naš znak: MB/RP-2

Podgorica, 12.03.2009. godine

VETERINARSKA APOTEKA
„ŽIVOTINJSKO CARSTVO“
- Direktor S. Pepiću -

N. Merdovića br. 145
84 000 Bijelo Polje

Predmet: Ponuda

Poštovani gospodine Pepiću,

Na osnovu Vašeg zahtjeva za katalog naših proizvoda od 28.02. tekuće godine, nudimo Vam isporuku robe u svemu prema uslovima iz ove ponude i to:

- š. 563 – ENBECIN, aerosolim, 200 g, (0,825 mg + 62,5 i.j/1 g) – 4,50 € / kom;
- š. 644 – FLUMIVET, plv. 100 g i 1 kg (0,1 g/1 g) – 23,00 € / kg;
- š. 122 – OKSITETRACIKLIN VP, plv. 20 g (55 mg / 1 g) – 8,50 € / kom;
- š. 444 – RESOGAL, mast 100 g – 0,69 € / kom;
- š. 865 – VITOGAL, plv. 20 g i 1 kg – 87,60 € / kg.

Cijene su veleprodajne, bez obračunatog PDV-a. Uslovi prodaje i cijene su važeće do 01. juna 2009. godine. Rok plaćanja je 10 dana od prijema robe.

Mjesto isporuke je franko Vaš magacin tri dana nakon ispostavljanja porudžbenice. Pakovanje i ambalaža su fabrički.

Kvantitativni i kvalitativni prijem će biti u mjestu isporuke.

U nadi da će Vam odgovarati naš proizvodni program i uslovi prodaje, srdačno Vas pozdravljamo.

Direktorka

Monika Bulatović

(mr ph Monika Bulatović)

M.P.

Tekst 2

VETERINARSKA APOTEKA „ŽIVOTINJSKO CARSTVO“ 84 000 Bijelo Polje, N. Merdovića br. 145,
Telefon: 050/333-333, Fax: 050/444-444, žiro-račun: 2222-222-22-222
www.animalpharma.com, pharmacybp@me,

Vaš znak: MB/RP – 2
Naš znak: SV-2

Bijelo Polje, 17.03.2009. godine

„M O N I K A“
- Direktorici -

Ul. Jola Piletića, 292.
81 000 Podgorica

Predmet: Porudžbenica broj 453/09.

Poštovana gospođo Bulatović,

U vezi sa Vašom ponudom MB-RP2, od 12.03.2009. godine,
molimo Vas da nam po prijemu ove porudžbenice isporučite sledeću robu:

ŠIFRA	NAZIV	JED. MJERE	KOLIČINA
644	FLUMIVET, plv. 1 kg	kg	19
122	OKSITETRACIKLIN VP, PLV. 20 g.	kom	290
444	RESOGAL, mast 100 g	kom	150

Plaćanje će se izvršiti odmah po prijemu Vašeg računa, a
prihvatamo sve uslove iz ponude.

U prilogu Vam dostavljamo ovjerenu generalnu izjavu.
Ostajemo sa poštovanjem.

Prilog: 1 (jedan)

TELEFAKSOM

Direktor

M.P.

Safet Pepić

(mr ph Safet Pepić)

¹ Vesna Bulatović: *Poslovna komunikacija i birotehnika*, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2011.

1. Kojim funkcionalnim stilom su napisani tekstovi?

1. administrativnim
2. književnoumjetničkim
3. publicističkim
4. razgovornim

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

2. A) Kome je namijenjen drugi od dva navedena teksta?

.....

1 bod

B) Koja je namjena drugog teksta?

.....

1 bod

3. Iz kojeg je mjesta poslat prvi tekst?

.....

1 bod

4. Napiši puni naziv firme koja je uputila zahtjev za izdavanje kataloga farmaceutskih proizvoda.

.....

1 bod

5. Ako je konstatacija tačna, zaokruži T, a ako nije, zaokruži N i obrazloži odgovor.

KONSTATACIJA	TAČNO NETAČNO	OBRAZLOŽENJE ODGOVORA
Zahtjev za izdavanje kataloga farmaceutskih proizvoda upućen je 12. 03. 2009. godine.	T N	

1 bod

Koristeći tekst uradi zadatke 6, 7, 8 i 9.

Prognoza vremena, odnosno meteoroloških prilika, vrlo je kompleksan proces koji obuhvata primjenu matematičkih metoda, baziranih na numeričkom modelovanju meteoroloških procesa i interpretaciju modelovanih rezultata. U takvom proračunu se primjenjuju najbolji računari (sada su to računari s paralelnim procesorima i tzv. superkompjuteri) zbog ogromnog broja parametara i računskih operacija koje takvo modelovanje mora da obuhvati. Kvalitetni meteorološki model integriše čak i hidrološke elemente (s podacima o stanju vodenih statičkih i dinamičkih površina), kao i stanje atmosferskog zagađenja u regionu. Kvalitetnije prognoziranje vremena ostvaruje se osmatranjem meteoroloških pojava i procesa pomoću specijalnih meteoroloških geostacionarnih i polarnih satelita, opremljenih posebnim uređajima za praćenje i snimanje brojnih fizičkih parametara u atmosferi.

6. Ako je iskaz tačan, zaokruži DA, a ako nije tačan, zaokruži NE.

Kvalitetno prognoziranje vremena ostvaruje se primjenom astrološkog modelovanja meteoroloških procesa.	DA	NE
Za kvalitetnu vremensku prognozu važni su računari s paralelnim procesorima.	DA	NE
Osmatranje meteoroloških pojava pomoću geostacionarnih satelita doprinosi kvalitetnijoj prognozi vremena.	DA	NE

1 bod

7. Koji je nastavni predmet važan za modelovanje meteoroloških procesa i tumačenje modelovanih rezultata?

.....

1 bod

8. Zaokruži broj ispred grupe riječi koja se odnosi na naučni stil i rješenje prenesi na list za odgovore.

1. najbolji računari
2. vremenska prognoza
3. modelovanje meteoroloških procesa

1 bod

9. Koje podatke saznajemo, osim vremenske prognoze, na osnovu kvalitetnog meteorološkog modela?

.....
.....

1 bod

10. A) Zaokruži broj ispred lika koji ne pripada grupi.

1. Ćamil
2. Ćorkan
3. Zaim-aga
4. Karađoz

1 bod

B) Obrazloži odgovor.

.....
.....

1 bod

Na osnovu datog odlomka, kao i cjelokupnog djela, uradi zadatke 11 i 12.

Jedva sastavljajući slova i jedva shvatajući smisao, pročitao sam pismo zemljaka carigradskog mule, u kome pita valiju zašto tako uporno brani kadiju Ahmeda Nurudina, koji je podstakao pobunu čaršije i, zbog lične mržnje skrivio smrt ranijeg kadije, čestitog alima i sudije, što je tužbom njegove udovice i izjavama svjedoka dokazano, a postoje i tužbe najuglednijih ljudi, ogorčenih zbog Ahmed Nurudinove samovolje i težnje da svu vlast uzme u svoje ruke, čime se ogriješio o šerijat i o visoku carsku želju da vlast, koja je Padišahu od Boga data i koju on prenosi na svoje službenike, nigdje ne može držati jedan čovjek, jer je to put do zuluma i nepravde.

11. A) Ko čita pismo?

.....

1 bod

B) Kome je pismo upućeno?

.....

1 bod

12. A) Sa čije tačke gledišta se opisuje ponašanje Ahmeda Nurudina?

.....

1 bod

B) Zaokruži broj ispred tačke gledišta koja je aktivirana u odnosu na Ahmeda Nurudina.

1. spoljašnja

2. unutrašnja

1 bod

- 13.** Pored imena književnog lika napiši naziv književnog djela u kome se javlja i ime i prezime njegovog autora.

(djelo)

(ime i prezime autora)

Lotika .....

Vuk Isaković .....

Ežen de Rastinjak .....

3 boda

- 14.** Napiši ime lika na osnovu njegovog postupka i naziva djela u kojem se javlja.

LIK	DJELO	POSTUPAK LIKA
	<i>Banović Strahinja</i>	Predlaže kaznu za kćerku koja je izdala supruga.
	<i>Gorski vijenac</i>	Veliča hrabrost žene koja pomaže suprugu u borbi.

2 boda

- 15.** Robert Vajman kaže da je djelo određeno u različitim horizontima očekivanja i utvrđivanja njegovog dijahronog djelovanja.

Riječi podvučene u rečenici su:

1. glagoli
2. imenice
3. glagolske imenice

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

- 16.** Rečenicu iz 15. zadatka (Robert Vajman kaže da je djelo određeno u različitim horizontima očekivanja i utvrđivanja njegovog dijahronog djelovanja.) napiši u upravnom govoru.

.....
.....

1 bod

17. A) Pored naziva djela napiši književni rod kojem djelo pripada.

1. *Saglasja* .....
2. *Stranac* .....
3. *Hamlet* .....
4. *Noć skuplja vijeka* .....

1 bod

B) Koje djelo iz zadatka pod A je roman?

.....

1 bod

Pročitaj pjesmu *Poludjela ptica* Dobriše Cesarića pa odgovori na pitanja 18, 19 i 20.

Kakvi to glasi čuju se u mraku,
Nad noćnim poljem, visoko u zraku?
Ko li to pjeva? Ah, ništa, sitnica:
Jedna u letu poludjela ptica.

Nadlijeće sebe i oblake trome,
S vjetrom se igra i pjeva o tome.
Svu svoju vjeru u krilima noseći,
Kuda to leti, što bi htjela doseći?

Nije li vrijeme da gnijezdo vije?
Kad bude hladno, da se u njem grije.
Ko li te posla pjevati u tminu?
Sleti u nižu, u bolju sudbinu.

Ne mari za to poludjela ptica.
Pjeva o vjetru što je svu golica.
A kad je umor jednom bude srvo,
Neće za odmor nać nijedno drvo.

18. A) Kako se zove strofa upotrijebljena u pjesmi?

.....

1 bod

B) Koju vrstu rime zapažáš u stihovima?

.....

1 bod

19. Objasni konotativno značenje motiva „poludjele“ ptice.

.....
.....

2 boda

20. Objasni stih: *Sleti u nižu, u bolju sudbinu.*

.....
.....

2 boda

21. Od glagola HTJETI napiši radni glagolski pridjev u muškom rodu jednine.

.....

1 bod

22. Upiši u tabelu navedena djela vodeći računa o književnom rodu i epohi kojoj pripadaju (kao što je započeto). Pazi, dvije epohe u tabeli su suvišne.

- a) *Antigona*
- b) ~~*Kanconijer*~~
- c) *Čiča Gorio*
- d) *Santa Maria della Salute*
- e) *Albatros*

	KNJIŽEVNI ROD		
	Lirika	Epika (Naracija)	Drama
KNJIŽEVNA EPOHA			
Antika			
Renesansa	<i>Kanconijer</i>		
Barok			
Romantizam			
Realizam			
Moderna			
Avangarda			

1 bod

23. Koji je oblik kazivanja upotrijebljen u odlomku pripovijetke *Priča o kmetu Simanu I. Andrića*?

Pod njim topla septembarska zemlja, nad njim se savile grane od roda modrih šljiva, a kroz njih se nazire nebo sa dubokom, svetlijom modrinom i tanka belina pamučastih oblaka.

.....

1 bod

24. A) Zaokruži broj ispred pogrešno napisane riječi.

1. odšetati
2. iškolovati
3. isčašiti

1 bod

B) Obrazloži odgovor i riječ napiši tačno.

.....
.....

1 bod

25. A) Upiši zareze gdje to nalaže pravopisna norma.

„To osjećanje usamljenosti dakle pojačalo je učenje danskog filozofa Sjerena Kjerkegora.“

1 bod

B) U datoj rečenici zarezi od ostatka rečenice odvajaju:

1. apoziciju
2. umetnutu rečenicu
3. umetnuti rečenični dio

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1 bod

26. A) Riječi iz zagrade napiši u odgovarajućem padežnom obliku.

Ne zna da rukuje _____.
(*novi mobilni telefon*)

1 bod

B) Napiši slovima brojeve:

117. _____

36 _____

1 bod

Pročitaj odlomak iz djela *Hamlet* V. Šekspira pa odgovori na pitanja 27, 28 i 29.

„Je l' lepše u duši trpeti
Pračke i strele sudbe **obesne**,
Il i na oružje protiv mora beda
Dići se, i borbom učiniti im kraj?
Umreti – spavati – ništa više –
Reci, da spavanjem se svrši srca bol
I hiljada životnih potresa.“

27. Kako se zove stilska figura istaknuta u drugom stihu?

.....

1 bod

28. Čije je psihološke stanje prikazano u stihovima?

1. Hamletovo
2. Klaudijevo
3. Ofelijino

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

29. Koja osobina lika dolazi do izražaja?

1. sigurnost
2. neodlučnost
3. osvetoljubivost

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

30. Ponuđene su dvije teme za pisanje eseja. Zaokruži broj ispred teme koju si odabrao/odabrala i napiši esej koji treba da sadrži od 250 do 300 riječi.

Oblikuj ga kao zaokruženu cjelinu (uvod, razrada, zaključak).

Poštuj zahtjev o broju riječi +/-10% (ocjenjuje se sastav koji ima od 225 do 330 riječi; ako esej ima manje od 225 riječi, NE ČITA SE, a na 330. riječi PRESTAJE čitanje).

Vodi računa o jezičkoj pravilnosti i čitljivosti teksta.

1. Vladika Danilo – između vladara i čovjeka

Uputstva za pisanje eseja:

- Opiši kratko svijet „Gorskog vijenca“.
- Izdvoj dominantne junake (najmanje 3 junaka izuzimajući vladiku Danila), kratko ih okarakteriši i ukaži na njihovu ulogu u djelu.
- Objasni šta vladiku Danila izdvaja od drugih junaka.
- Opiši vladiku kao vladara i kao čovjeka:
  - šta poziciju vladara čini teškom i dramatičnom (argumentuj primjerima, stihovima i sl.);
  - na kakve protivurječnosti i nedoumice nailazi kao čovjek (argumentuj primjerima, stihovima i sl.).
- Iguman Stefan govori vladici: *Ti si mlad još i nevješt, vladiko!*. Objasni u čemu je to vladika nevješt.
- U vidu zaključka objasni da li se vladika miri sa situacijom.

2. Ekološka (ne)pismenost

Uputstva za pisanje eseja:

- Navedi kakvo je danas stanje u oblasti zaštite životne sredine u svijetu prema tvojim saznanjima.
- Objasni na koji način čovjek ugrožava svoje životno okruženje.
- Objasni kakav je odnos stanovništva prema životnoj sredini u tvom mjestu.
- Navedi pozitivne primjere napretka u oblasti zaštite životne sredine u mjestu u kojem živiš, okruženju ili svijetu koji bi mogli da nam posluže kao primjer da sačuvamo biodiverzitet i zdrav život u svojoj zemlji.
- Sa kojim problemima zaštite životne sredine se i dalje susreće stanovništvo tvog mjesta/kraja? Navedi uzroke takvih pojava i načine da se riješe problemi.
- Iznesi argumentovano mišljenje o tome da li je građanin naše zemlje ekološki pismen.

25 bodova

